

AgriToukola Oy ja MäkiFarmi Oy

Kanamäen broilerikasvattamo, Kangasala

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Yhteysviranomaisen hankkeesta vastaavalle antama lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) 18 §:ään.

Arviointimenettelyn yhteysviranomaisena toimii Lupa- ja valvontavirasto.

1 Hanketiedot

1.1 Hankkeen perustiedot

Kanamäen broilerikasvattamo, Kangasala.

Hankkeesta vastaavat ovat AgriToukola Oy ja MäkiFarmi Oy. Hankkeesta vastaavien konsulttina ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on toiminut Vykos Oy.

1.2 Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus

Hanke sijoittuu Kangasalle Sahalahden kylältä noin 6 kilometriä Kuhmalahden kylälle päin. Hankealueen koko on noin 13,5 ha. Kasvattamoita rakennetaan vaihtoehdossa VE1 210 000 kasvatuspaikkaa (12 246 m²) ja VE2 420 000 kasvatuspaikkaa (24 492 m²). Rakennettavan alueen osuus hankealueesta on vaihtoehdossa VE1 noin 30–40 % ja vaihtoehdossa VE2 noin 60 % hankealueesta. Lisäksi alueelle rakennetaan pesuvesisäiliöt, lämpökeskus ja porakaivot.

Hankealue on tällä hetkellä pääosin talousmetsää. Broilerikasvattamot sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan alueen koillisosaan ja kuivalantalat 300 metrin päähän kasvattamoista hankealueen luoteisosaan. Alueelle rakennetaan tarvittavat tiet ja liittymä Kuhmalahdentieltä. Käyttövesi otetaan omista porakaivoista ja/tai kunnallisesta vesijohtoliittymästä. Broilerikasvattamoiden pesuvesi ja sosiaalitulojen jätevedet johdetaan umpisäiliöihin, joista ne toimitetaan kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle. Lämpökeskus rakennetaan tarvittavassa teholuokassa kiinteällä polttoaineella. Toimintojen sijoittelu tarkentuu suunnittelun edetessä.

Lannan toimitusetaisyys nykyisillä sopimuksilla on 25–45 kilometriä. Lantaa toimitetaan Kangasalla Huhtalan, Lihasan, Säynäjärven ja Ruokosen alueelle sekä Orivedellä Leppähämmäksen, Nuottajärven, Päilahden ja Koljonkulman alueelle peltolannoitteeksi. Lisäksi lantaa toimitetaan käsittelylaitokseen Pälkäneelle.

Arviointimenettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja (VE):

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan broilerikasvattamo 210 000 kananpojalle, lantala sekä lämpökeskus.

VE2: Hankealueelle rakennetaan broilerikasvattamo 420 000 kananpojalle, kaksi lantala sekä lämpökeskus.

Tarkempi kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista on esitetty arviointiohjelmassa.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

2.1 Arviointiohjelman vireilletulo

Hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 kohdan 1 a) perusteella.

2.2 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja muiden menettelyiden yhteensovittaminen

Ympäristövaikutusten arviointimenettely sovitetaan yhteen broilerikasvattamon Lupa- ja valvontaviraston ratkaistavaksi kuuluvan ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisen lupahakemuksen kanssa YVA-lain (252/2017) 22a §:n tarkoittamalla tavalla. Tämä tarkoittaa sitä, että ympäristövaikutusten arvioinnin ja lupahakemuksen käsittelyn edellyttämät selvitystarpeet sovitetaan tarvittavilta osin arviointiohjelmassa yhteen ja ne laaditaan yhteisesti. Arviointiselostuksesta kuullaan lupamenettelyn yhteydessä.

Aloite ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja ympäristöluvan yhteensovittamisesta on toimitettu Lupa- ja valvontavirastolle 10.4.2026. Vastaus on annettu sähköpostitse hankkeesta vastaavalle 27.5.2026.

2.3 Arviointiohjelman vireilletulo

Arviointiohjelma on tullut vireille 10.4.2026, kun hankkeesta vastaavat ovat toimittaneet Lupa- ja valvontavirastoon Kanamäen broilerikasvattamoa koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

2.4 Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä pidosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 15.4.2026–15.5.2026. Kuulutus pidettiin nähtävillä Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla www.lvv.fi/ajankohtaista/kuulutukset-ja-yleistiedoksiannot. Tieto kuulutuksesta lähetettiin Kangasalan kaupungille julkaistavaksi kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä pidosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja

lausuntojen esittämiseen tiedotettiin Kangasalan sanomissa 15.4.2026 julkaistulla lehti-ilmoituksella.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana ympäristöhallinnon verkkopalvelussa osoitteessa www.ymparisto.fi/Kanamaki-broilerikasvattamohanke-YVA ja painettuna versiona Kangasalan pääkirjastossa.

Arviointiohjelman esittelytilaisuus järjestettiin 23.4.2026 Kontulan Juhlatalolla. Samassa tilaisuudessa esiteltiin ympäristölupahakemusta. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat muun muassa hajun leviäminen ja sen ehkäiseminen sekä kaivoveden riittävyys lähellä sijaitsevilla kiinteistöillä. Yleisesti hanke nähtiin kannatettavana ja paikka soveltuvana broilerikasvattamon toiminnalle.

3 Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnalta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle neljä lausuntoa. Lausunnon antoivat seuraavat viranomaiset: Sisä-Suomen elinvoimakeskus / liikenneosasto, Kangasalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Pirkanmaan maakuntamuseo ja Pirkanmaan pelastuslaitos. Pirkanmaan liitto ei antanut virallista lausuntoa, mutta antoi kommenttinsa arviointiselostuksen laatimista varten. Mielipiteitä ei toimitettu yhtään.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys lausuntojen keskeisestä sisällöstä. Lausuntopyyntö ja lausunnot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/Kanamaki-broilerikasvattamohanke-YVA.

3.1 Yhteenveto lausunnoista

Vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen

Pirkanmaan liitto pyysi huomioimaan ajantasaisen maakuntakaavatilanteen ja hankkeen sijoittumisen maakuntakaavan maaseutualueelle, jolla tehtävää yksityiskohtaisempaa suunnittelua ohjataan myös yleismääräyksillä.

Pohja- ja pintavesivaikutukset

Kangasalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen totesi, että lähimmän Lintuharjun luokitellun pohjavesialueen sijaan, vaikutuksia tulisi arvioida ennen kaikkea paikallisesti hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Haja-asutusalueella asuinkiinteistöjen talousvesi saadaan kiinteistökohtaisista talousvesikaivoista, jonka vuoksi tulisi arvioida voiko hankkeella olla vaikutuksia yksityisille talousvesikaivoille.

Tuotiin esiin, että Kangasalan alueella kallioperässä esiintyy paikoitellen mustaliusketta. Mustaliuske on runsaasti rikkiä sisältävä kivilaji, joka hapettuessaan aiheuttaa ympäristön voimakasta happamoitumista. Mikäli hanke edellyttää runsasta kallion louhintaa, on mustaliuskeen esiintyminen syytä huomioida hankkeessa.

Tuotiin esiin, että Sahalahden Myllyoja kuuluu KVVY ry:n koordinoiman virtavesien kunnostushankkeen (VIRTA-hanke) kunnostuskohteisiin. VIRTA-hankkeessa Myllyojaan on kotiutettu onnistuneesti uusi taimenkanta.

Todettiin, että broilerikasvattamon käyttöveden hankinnasta tulee kuulla vesilaitosta, mikäli käyttövettä on tarkoitus ottaa vesilaitoksen vesijohtoverkosta. Myös tulisi varmistaa, että vesilaitoksella on mahdollisuus vastaanottaa toiminnassa muodostuvat jätevedet. Huomioitiin, että peltolevityksen ympäristövaikutuksia on tarpeen tarkastella erityisesti, jos pesuvesien ja/tai lannan levitystä on tarkoitus tehdä herkille alueille, kuten luokitelluille pohjavesialueille sijoittuville pelloille.

Melu- ja ilmanlaatuvaikutukset

Lausunnossa todettiin, että lämmitysenergian tuottamiseen käytettävän kiinteän polttoaineen laatu ei selviä arviointiohjelmasta. Mikäli polttoainetta käsitellään tai valmistetaan hankealueella, esimerkiksi hakettamalla puuta, pitäisi sen ympäristövaikutukset myös selvittää.

Nähtiin tarpeelliseksi arvioida meluvaikutuksia tarkemmin meluselvityksellä. Meluvaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida yhteismeluvaikutukset ampumarata- ja liikennemelun kanssa. Lausunnossa pidettiin tärkeänä hajuvaikutusten selvittämistä.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön sekä arkeologiseen kulttuuriperintöön

Pirkanmaan maakuntamuseon lausunnossa todettiin, että arviointiohjelmassa esitetty päätelmä hankkeen vaikutuksista maisema-, kulttuuriympäristö- tai arkeologisia kohteisiin on oikea, eikä hankkeella arvioida olevan merkittävää vaikutusta edellä mainittuihin kohteisiin.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta todettiin, että suunnittelualueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita kulttuuriperintökohteita. Tunnetut arkeologiset kohteet sijaitsevat riittävän etäällä hankealueesta, joten hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta niihin. Hankealue on pinta-alaltaan hyvin pieni, ja myös sen arkeologista potentiaalia voidaan pitää vähäisenä. Korostettiin, että jos rakennusprosessin yhteydessä tulee tietoa tai havaintoja mahdollisista arkeologisista kohteista, esimerkiksi kiviröykkiöistä tai maakuopista, tulee niistä viipymättä olla yhteydessä Pirkanmaan maakuntamuseoon, jonka jälkeen otetaan uudestaan kantaa hankkeen vaikutuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön arvoihin.

Liikennevaikutukset

Sisä-Suomen elinvoimakeskusten liikenneosaston lausunnossa todettiin, että hankkeen liikenteelliset vaikutukset sekä maantieverkkoon kohdistuvat vaikutukset eivät ole todennäköisesti koko maantieverkon kannalta merkittäviä, mutta vaikutukset voivat kuitenkin olla paikallisesti huomattavia. YVA-menettelyssä tulisi keskittyä hankkeen

vaikutuksiin sen pääasiallisella kulku- ja kuljetusten suunnalla sekä lähivaikutusalueella, jolla liikennemäärien kasvulla, etenkin raskaan liikenteen kasvulla voi olla vaikutusta tieympäristöön sekä ihmisiin. Tieliikennemelua ja hankkeen yhteismelua tulisi selvittää ja tarkastella. Todettiin, että Kuhmalahdentielle rakennettavalla liittymällä voi olla vaikutusta maantiehen ja se voi pahimmillaan heikentää seudullista liikennettä palvelevan tien sujuvuutta ja turvallisuutta. Liittymää koskeva suunnittelu- ja toteuttamissopimustarve tulisi tuoda esiin arviointiselostuksessa. Lausunnossa todettiin, että arviointiselostuksessa tulisi tarkastella hankealueen hulevesien/kuivatusvesien laskuojien sijoittumista maantiehen 325 nähden. Hulevesien ja hankealueelta mahdollisesti muiden piha-alueelta tulevien vesien ohjaamiseen tulisi kiinnittää huomiota. Lisäksi tulisi arvioida kuljetuskaluston mukana maantielle kulkeutuvien kiintoaineiden vaikutusta ja esittää keinoja sen ehkäisyyn.

Onnettomuusriskit ja turvallisuus

Pirkanmaan pelastuslaitos tuo esiin kemikaaliturvallisuuslain vaatimukset ja ilmoitusvelvollisuuden, jotka tulee huomioida lämpölaitoksen kevyen polttoöljyn ja tuotannossa tarvittavien pesu- ja desinfiointiaineiden osalta. Lisäksi tulisi huomioida tilapäisen toiminnan, esimerkiksi rakentamisaikaisen toiminnan kemikaaliturvallisuus. Arviointiohjelmassa ei ole huomioitu työmaakoneiden moottoripolttonesteiden varastointia ja käsittelyä tai mahdollista nestekaasun käyttöä rakentamisen aikana. Tulipalon kemikaalipitoisten sammutusvesien talteenotto tulisi myös huomioida siten, ettei vesi voi pilata maaperää tai vesistöä eikä aiheuta vahinkoa jätevedenpuhdistamon toiminnalle. Piha-alueen rakentamisen suunnittelussa tulisi varmistaa, että laitoksen ympäri pääsisi kulkemaan suuremmillakin ajoneuvoilla mahdollisten pelastustoimien aikana.

4 Yhteysviranomaisen kannanotto arviointiohjelman laajuudesta ja tarkkuudesta sekä ohjeet arviointiselostuksen laadintaan

4.1 Arvioinnin laajuus ja tarkkuus

Yhteysviranomainen toteaa, että Kanamäen broilerikasvattamon arviointiohjelma täyttää ympäristövaikutusten arviointiohjelmalle YVA-laissa ja -asetuksessa asetetut sisältövaatimukset. Ympäristövaikutusten arvioinnin kuvaus on selkeä ja siinä on tunnistettu hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Vaikka alustavan arvion mukaan hankkeella ei ole tunnistettu todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia, tulee niitä kuitenkin selvittää siinä määrin, että niiden merkittävydestä voidaan antaa perusteltu arvio. Merkittävydeltään selvästi vähäisiä vaikutuksia voidaan jättää arvioinnin ulkopuolelle, ja tehty ratkaisu perustella lyhyesti arviointiselostuksessa. Vaikutustenarviointi tulee tehdä arviointiohjelmassa kuvatulla tavalla huomioiden tämä yhteysviranomaisen antama lausunto. Hankkeesta vastaavan tulee tutustua kuulemispalautteeseen ja huomioida se tarkoituksenmukaisesti arviointien kohdentamisessa ja hankkeen suunnittelussa.

Arviointiohjelman mukaan ympäristövaikutukset kasvavat alustavan arvion mukaan nykytilanteeseen verrattuna lievästi hajun, liikenteen, viihtyvyyden, vesistövaikutusten, ilmanlaadun, ilmaston ja maiseman sekä kulttuurimaiseman osalta. Rakentamisajan tai käytöstä poiston arvioidaan lisäävän hetkellisesti vaikutuksia ympäristöön, samoin voi käydä yhteisvaikutusten ja ympäristöriskien osalta. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeella voi olla vaikutuksia myös hankealueen luonnonympäristön arvoihin, johon liittyy epävarmuuksia nykytilan kuvauksen puutteellisuuden vuoksi. Mikäli arviointiselostusvaiheessa jää vielä epävarmuuksia hankkeen toteutukseen, esimerkiksi vedenhankinnan, jätevesien johtamisen (ml. pesuvedet) tai lannan hyödyntämiskohteiden osalta, tulee ne huomioida vaikutustenarvioinneissa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu merkittäviä vaikutuksia maiseman ja kulttuuriympäristön arvoalueisiin. Maisemavaikutuksia voidaan arvioida ihmisiin kohdistuvina välillisinä vaikutuksina, kuten arviointiohjelmassa on esitetty. Alustavan arvion mukaan hankkeella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön. Mikäli kuitenkin ennen arviointiselostuksen laatimista tulee tietoa tai havaintoja arkeologisista kohteista, esimerkiksi kiviröykkiöistä tai maakuopista, tulee arviointia tarkentaa ja olla viipymättä yhteydessä Pirkanmaan maakuntamuseoon. Maankäyttöön ja kaavoitukseen kohdistuvat vaikutukset eivät alustavan arvion mukaan nouse merkittäviksi.

Yhteysviranomaisen pitää arviointimenettelyn aikataulua epärealistisena, koska ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja ympäristölupahakemuksen yhteensovittaminen edellyttää ennakkoneuvottelua ja yhteiskuulemisen järjestämistä. Näille on hyvä varata riittävästi aikaa sujuvan käsittelyn varmistamiseksi.

4.2 Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankkeen sijainti, tarkoitus ja tekninen kuvaus on esitetty arviointiohjelmavaiheeseen riittävällä tavalla. Arviointiohjelma on laadittu hankkeen suunnittelun varhaisessa vaiheessa, joka näkyy toimintojen ja niiden sijaintien epätarkkuutena. Arviointiselostuksessa tulee esittää molempien vaihtoehtojen osalta keskeisimpien toimintojen sijoittuminen riittävän tarkasti asemapiirroksella, että niistä aiheutuvat ympäristövaikutukset voidaan arvioida. Kasvattamorakennuksia on alustavien suunnitelmien mukaan tulossa useampia, jonka vuoksi on hyvä tarkentaa myös niiden toimintojen yhtäaikaaisuutta eli ovatko kaikki hallit samassa vaiheessa yhtä aikaa. Toiminnan kuvauksessa on oleellista myös eri toimintojen ajoittuminen ja kesto, sekä mitä tapahtuu yö ja päiväaikaan. Tässä tulee huomioida kasvattamoiden tyhjentäminen sekä mahdolliset lannan erilaiset toimituspaikat (käsittelylaitos, pellot), jos sillä voi olla vaikutusta toiminnan meluun ja hajuun.

Lämpökeskuksen kuvausta on myös tarkennettava muun muassa poltettavan materiaalin laadun ja mahdollisen esikäsitteilyn osalta. Myös mahdollisen tilalla kuolleiden eläinten polttamisen aiheuttamat päästöt on kuvattava, jos niillä voi olla vaikutusta lähialueen ilmanlaatuun.

Arviointiohjelmassa todetaan, että hanke ei lisää peltopinta-alavaatimusta nykyisestään. Toisaalla todetaan, että tällä hetkellä lannan levityssopimusala sekä vastaanottosopimuksia on riittävästi vaihtoehtoa VE1 varten. Vaihtoehto VE2 kaksinkertaistaa lannan määrän, joka on huomioitava lannanhyödyntämis- ja käsittelytarpeessa. Mahdollisuuksien mukaan on pyrittävä esittämään, millaisia määriä on mahdollista toimittaa käsittelylaitokseen ja miten se vaikuttaa peltojen pinta-alatarpeeseen.

Hankealueen raivaamisesta ja tasaamisesta on esitettävä tiedot siltä osin, kun sillä on vaikutuksia rakentamisen aikaisiin ympäristövaikutuksiin esimerkiksi puuston poistamisen, louhinnan ja tasaamisen sekä maa-ainesten kuljettamisen melu- ja pölyvaikutusten sekä pinta- ja pohjavesivaikutusten osalta. Kasvattamohallien sijoittelun ja niiden ympäröivien asfaltoitujen alueiden kuvaus on tarpeellista hulevesien ohjaamisen ja niistä aiheutuvien vaikutusten kannalta. Hankealueen ja sen tiestön pinnoittamisella voi olla vaikutusta myös pölyämiseen ja lannan leviämiseen tiestölle.

Hankkeelle on esitetty kaksi toteutusvaihtoehtoa (VE1 ja VE2). Arviointiohjelman mukaan eri vaihtoehtojen vaikutusten eroavuuksia ja vaikutusten merkittävyyttä kuvataan IMPERIA-hankkeessa kehitetyt menetelmiä käyttäen. Arviointiohjelmassa olisi tullut avata tarkemmin arviointikriteerit herkkyyden ja muutoksen suuruuden osalta myös vaikutuskohteittain. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että arviointityön kulku sekä vaikutuskohteen herkkyyden ja vaikutuksen suuruuden määrittely esitetään ja perustellaan selkeästi ja niin, että lukijan on sitä mahdollista seurata. Arviointikriteerit tulee kertoa arviointiselostuksessa.

4.3 Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Ympäristön nykytilaa on kuvattu pääosin riittävällä tarkkuudella. Lähialueen asutus on kuvattu hyvin pintapuolisesti. Arviointiselostuksessa lähimpien asuinrakennusten ja vapaa-ajan rakennusten sijoittuminen tulee esittää riittävän tarkalla kartalla. Hankealueen luonnon nykytilan kuvaus on jäänyt hyvin vähäiseksi.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa huomioidaan rakentamisen, toiminnan sekä toiminnan lopettamisen aikaiset vaikutukset. Arviointiselostuksessa tarkastellaan broilerikasvattamon hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien toimintojen ympäristövaikutuksia. Alueen ulkopuolella olevia toimintoja ovat toiminnan aikainen liikenne. Maantieteelliset rajaukset eri vaikutuksille on kuvattu vaikutustyypeittäin. Yhteysviranomaisen pitää suunniteltua vaikutusalueen rajausta oikeansuuntaisena. Lannanlevitysalueiden ollessa hyvin laajalla alueella, niiden tarkastelu voidaan tehdä yleisellä tasolla, kiinnittäen huomiota hankealueen läheisyydessä aiheutuvia vaikutuksia lannan siirron ja kuljetuksen kautta. Pintavesivaikutuksia tulee tarkastella hankealueelta lähtevien uomien osalta aina purkuvesistöön asti.

Arviointiohjelmassa ei ole kuvattu vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen ja aineelliseen omaisuuteen. Yhteysviranomaisen korostaa, että YVA-lain mukaiset

vaikutustyyppit tulee käsitellä vähintään sillä tasolla, että niiden jättäminen arvioinnin ulkopuolelle voidaan perustella.

Arviointimenettelyn seuraavassa vaiheessa tehtävässä ympäristövaikutusten arvioinnissa sekä arviointiselostuksessa tulee ottaa huomioon erityisesti seuraavat asiat:

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiohjelman mukaan ihmisiin ja väestöön kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan ensisijaisesti hajun ja liikenteen kautta. Sosiaalisia ja terveysvaikutuksia arvioidaan hajun, pölyn, melun ja yleisen viihtyvyyden kannalta pääasiassa kirjallisuuden, ohjelmasta saatavien viranomaislausuntojen, sekä yleisötilaisuuksissa saadun palautteen perusteella. Lisäksi eläimistä ihmisiin tarttuvat taudit voivat aiheuttaa myös terveysvaikutuksia ja niitä arvioidaan kirjallisuuteen perustuen. Yhteysviranomaisen pitää arvioinnin lähtökohtia oikeanlaisina. Arviointiselostuksessa tulee esittää tarkemmin lähialueen asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuntojen määrät eri etäisyysvyöhykkeillä. Arvioinnissa tulee huomioida hajua ja/tai melua aiheuttavat kohteet ja niiden sijoittuminen asutukseen nähden (lantalat, ilmanvaihtohormit, jättipuhaltimet, lämpökeskus). Myös toimintojen ajallinen kesto (päiviä vuodessa) ja ajoittuminen (yöaikaan/päiväaikaan) vaikuttavat haju- ja melupäästöjen haitan kokemiseen, jonka vuoksi niitä on syytä kuvata.

Haju- ja muut ilmapäästövaikutukset

Arviointiohjelmassa on tunnistettu hajupäästöjen olevan yksi merkittävimmistä ympäristövaikutuksista. Hajuvaikutusten arvioinnin tueksi tehdään hajumallinnus, jossa havainnollistetaan ilmanvaihdon kautta leviävän hajun leviämismallinnus matemaattisella mallilla. Yhteysviranomaisen pitää tarpeellisena laatia hajuhaittojen leviämismallinnus sillä tarkkuudella, että se on käyttökelpoinen myös ympäristölupahakemukseen. Hajuhaittojen leviämismallinnuksen lisäksi on esitettävä hajuhaittojen hallintatoimia esimerkiksi hajuhaittojen hallintasuunnitelman muotoon.

Arviointiohjelman mukaan hajumallinnukseen käytetään vastaavien toimintojen päästötasoja. Yhteysviranomaisen toteaa, että kasvatushallien tyhjentämisen ajallinen kuvaus on oleellista arvioitaessa hajun maksimipäästöä leviämismallinnukseen. Mikäli vastaavien kasvatushallien päästötietoja ei ole saatavilla, tulee ottaa näyte vastaavan kokoisesta broilerihallista sen maksimipäästötilanteessa (kasvatusvaiheen viimeiset päivät). Näytteenottotietoihin tulee kirjata hallin koko, eläinmäärä, kasvatusvaihe ja lämpötilat ulkona sekä sisällä. Näytteenoton sääolosuhteiden tulee olla sellaiset, että mallinnuksella saadaan kuvattua pahin mahdollinen hajuhaitta lämpimänä hellepäivänä.

Meluvaikutukset

Arviointiohjelman mukaan meluvaikutuksia syntyy lähinnä koneiden käytöstä ja liikenteestä. Arviointi keskittyy tieliikennemelun arviointiin asiantuntija-arviona. Yhteysviranomaisen pitää meluvaikutusten arviointia annetuilla lähtötiedoilla oikeansuuntaisena. Arviointiohjelmassa kasvatushallien sijainnit eivät ole vielä tiedossa,

eikä siten myöskään meluavien toimintojen sijoittumista ja häiritsevyyttä voida ennalta arvioida suhteessa läheiseen asutukseen. Mikäli arviointiselostukseen tarkentuvien suunnitelmien myötä etäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin lyhenevät oleellisesti, tulee tarvittaessa tarkentaa meluselvitystä.

Meluvaikutusten arvioinnissa on syytä huomioida yöaikainen toiminta kasvatushallien tyhjentämisen yhteydessä ja esimerkiksi peruutusäänien häiritsevyys yöaikaan. Arviointiin tulee ottaa mukaan ilmastoinnista aiheutuva melu erityisesti sen toimiessa täydellä teholla hellepäivinä. Meluvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida yhteismeluvaikutukset ampumarata- ja liikennemelun kanssa.

Luonnonympäristövaikutukset

Vaikutukset luontotyypeihin sekä kasvillisuuteen ja eläimistöön

Arviointiohjelman mukaan hankealueen luonto on talousmetsää ja alueelta on lähtötietoina hankittu hankealueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvia havaintotietoja Lajitietokeskuksen Laji.fi -palvelusta. Hankealueen lähimmät luonnonsuojelualueet on tunnistettu ja esitetty asianmukaisesti. Muutoin alueen luonnon nykytilan kuvaus on jäänyt hyvin vähäiseksi, eikä arviointiohjelma sisällä pohdintaa hankkeen vaikutusmekanismeista luontoon. Arviointiohjelmassa ei eritellä mitä luontoselvityksiä hankealueella tullaan tekemään.

Arviointiselostusvaiheessa selvitysten toteuttamisen, tulosten raportoimisen sekä vaikutusarvioinnin osalta yhteysviranomainen kehottaa hyödyntämään Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointioppaan päivitettyä versiota (Mäkelä & Salo 2024).

Yhteysviranomainen toteaa yleisesti, että luontoselvitysten raportoinnin menetelmäkuvauksissa on esitettävä selkeästi maastotöiden ajankohdat ja ajankäyttö sekä niiden kohdentuminen. Selkeä esitystapa on esittää selvitysreitti sellaisessa maastokartta-kuvassa, johon on merkitty myös vaikutusarviointiin sisältyvien rakenteiden sijainnit. Myös selvityksissä paikannetut ja tulkitut arvokkaat luontokohteet, lajiesiintymät ym. tulee esittää selkeästi kartoilla siten, että niissä on myös esitetty hankkeen rakenteet.

Yhteysviranomainen toteaa, että Lajitietokeskuksen aineistohaku on tehtävä siten, että siitä saadaan viittauskelpoinen tiedosto ja viite on lisättävä lähdeluetteloon, sillä aineistohaku (ml. hakuehdot) on pystyttävä todentamaan jälkikäteen. Tietopyyntöjen osalta yhteysviranomainen muistuttaa, että Lajitietokeskuksen Laji.fi-järjestelmän aineistot päivittyvät jatkuvasti, joten vaikutusarviointiin on pyydettävä ajantasaiset hankealueelta ja hankkeen vaikutusalueelta olevat havainnot uhanalaisista, suojelluista ja muutoin huomionarvoisista lajeista (kaikki lajiryhmät). Lajitiedot tulee hakea Lajitietokeskukselta kohdennettuna aineistopyyntönä, jotta saatavaan aineistoon sisältyy tarkennettuna myös karkeistettu tieto sensitiivisistä lajeista.

Yhteysviranomainen painottaa, että hankealueella ja sen välittömällä vaikutusalueella tulee tehdä kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykset. Hankkeen suunnittelun ollessa voimakkaasti käsiteltyä, yhteysviranomainen toteaa pientenkin arvokkaiden

luontokohteiden olevan tärkeitä huomioitavia luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Luontotyytit tulee tunnistaa niiden uhanalaisuusmäärittelyn mukaisella tarkkuudella, jotta kohteiden herkkyyttä voidaan arvioida.

Hankealueella tulee tehdä pesimälinnustoselvitykset. Lisäksi alueen soveltuvuutta petolinnuille ja metsäkanalinnuille tulee tarkastella vähintään asiantuntija-arviona. Mikäli alue osoittautuu kyseisille lajiryhmille potentiaalisesti soveltuvaksi elinympäristöksi, tulee alueella toteuttaa lajiryhmäspesifisiä selvityksiä. Selvityksissä tulee huomioida, ettei tavanomaisen pesimälinnustoselvitysten ajankohta ole optimaalinen näiden kyseisten lajien osalta.

Yhteysviranomaisen nostaa esiin erityisesti petolintujen osalta, että pesäpaikkauskollisten lajien pesän vahingoittaminen on luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kiellettyä myös lisääntymiskauden ulkopuolella, mikäli kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti. Täten selvityksissä tulee myös pyrkiä paikantamaan hankealueelle sijoittuvat mahdolliset ennestään tuntemattomat petolintujen pesäpuut.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitut eläinlajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja, joihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Yhteysviranomaisen toteaa yleistasolla, että tästä syystä kaikki levinneisyytensä puolesta hankealueella mahdollisesti esiintyvät luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit (ml. selkärangattomat lajit) tulee arvioida vähintään asiantuntija-arviona. Lajien osalta, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin saattaa olla heikentäviä vaikutuksia, on hankittava maastoselvityksin riittävän luotettava taustatieto vaikutustenarviointia varten. Mahdollinen tarve edellä mainitusta luonnonsuojelulain mukaisesta kiellosta poikkeamiseen on syytä arvioida ja tuoda esille lajikohtaisesti.

Liitteen IV mukaisten lajien lisäksi arvioinnissa on huomioitava muu luonnonvarainen eläimistö, ja siihen hankkeesta mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset. Erityishuomiota on syytä kiinnittää suojelullisesti arvokkaisiin lajeihin.

Vaikutukset pohjavesiin

Hanke ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Lähin pohjavesialue Lintusyrjän pohjavesialue (0428901, 1-luokka) sijaitsee n. 4,5 kilometrin päässä kaakkoon päin hankealueesta. Hankkeen vaikutuksia pohjavesiin selvitetään kartoittamalla nykytilanne ja suunnitellun toiminnan aiheuttama muutos tehtyjen tutkimusten ja selvitysten perusteella. Pohjavesiriskejä arvioidaan lähimmän luokitellun pohjavesialueen osalta. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulee arvioida, muodostuuko hankealueella pohjavettä. Vaikka hanke ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, voi hankkeella olla silti vaikutuksia hankealueen maaperässä sijaitsevaan pohjaveteen. Varsinkin rakentamisen aikaisten maanmuokkaustoimenpiteiden vaikutukset pohjavedelle ja onnettomuustilanteet tulee kuvata ja arvioida.

Arviointiohjelmassa on todettu, että broilerikasvattamon käyttövesi otetaan omista porakaivoista, jotka rakennetaan hankkeen muun rakentamisen yhteydessä. Arviointiselostuksessa tulee arvioida porakaivoista otettavan ja toiminnassa käytettävän veden määrä. Lisäksi tulee arvioida vedenoton vaikutukset alueella sijaitseviin muihin mahdollisiin vedenotto-kaivoihin. Yhteysviranomaisen pyytää tarkentamaan, miten hallien pesujen vaatimat vedenottomäärät ajoittuvat ja voiko sillä olla vaikutusta hetkellisesti lähialueen kaivoihin.

Vaikutukset pintavesiin

Nykytilan kuvauksen osalta yhteysviranomaisen tuo esiin, että pintavesien ekologinen tila-arvio on päivitetty kevään 2026 aikana osana vesienhoidon suunnittelua. Tässä yhteydessä Myllyjoja Lammasojan jokityyppi on muutettu pieneksi turvemaiden joeksi (aiemmin pieni kangasmaiden joki) tarkentuneiden valuma-alue-tietojen takia, minkä takia ekologinen tilaluokitus voi muuttua. Ekologinen tilaluokitus tullaan julkaisemaan viimeistään kuulemisvaiheessa vuoden 2026 lopussa. Tieto tulee tarkistaa arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen pyytää huomioimaan Kangasalan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa esille tuodun taimenen esiintymisen Myllyjojassa.

Arviointiohjelmassa on tunnistettu lannan levitys hankkeen suurimmaksi pintavesiin vaikuttavista toimista. Lannan levitystä ei arviointiohjelman mukaan ole tarkoitus tehdä broilerikasvattamon ympäristössä, jolloin vaikutukset eivät kohdistu hankealueelta lähtevään ojaan ja sitä kautta edelleen Myllyjojan sekä Lammasojan kautta Keljonjärveen. Lannan levitystä varten tiedot lannan ravinnetaseista ovat kuitenkin tarpeen molempien hankevaihtoehtojen osalta. Arvioinnissa tulee huomioida myös pesuvesien kuormittavuus, riippuen toimituspaikasta.

Eryteisesti rakentamisen aikaiset kuin myös toiminnan aikaiset hulevedet päätyvät hankealueelta pintavesiin. Selostuksessa on tarpeen arvioida hulevesien määrä ja laatu sekä niiden vaikutukset alapuolisiin vesistöihin. Arvioinnissa tulee huomioida hankealueen läpäisemättömien pintojen pinta-alallinen määrä. Kuntaliiton julkaiseman hulevesioppaan (2012) tiedot arviointiin on osittain vanhentunutta, ja sen on todettu olevan riittämätön lisääntyvien sateiden ja muuttuneiden olosuhteiden takia. Tämä tulee huomioida arvioitaessa poikkeustilanteiden pintavesivaikutuksia. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että vesistökuormituksen estämiseksi on tarpeen esittää lieventämistoimenpiteitä, mikäli kuormituksen arvioidaan heikentävän pintavesien tilaa.

Ilmastovaikutukset

Arviointiohjelmassa kuvataan suppeasti ilmastovaikutusten arviointia. Arviointiohjelmassa toivotaan kuvattavan hanketyypille ja alueelle keskeisimmät ilmastoherkkyydet ja arviointikriteerit, joiden pohjalta arviointia voidaan perustellusti rajata todennäköisimpiin ilmastovaikutuksiin.

Yhteysviranomaisen näkee, että arvioinnin tulee painottua vaihtoehtojen suoriin ja alueelle kohdentuviin vaikutuksiin. Arviointiselostuksessa tulee arvioida vaikutukset peilaten niitä

alueelliseen ja ilmastolain tilannekuvaan. Arvioinnin merkittävyyttä tulee tarkastella päästösektoreittain, niiden nykytila ja tavoite huomioiden. Hankkeen suorat vaikutukset painottuvat maankäytön sektorin osalta hiilivarastoihin, ja toiminnan aikaisiin päästöihin, joita ovat maatalouden ja energiantuotannon päästöt.

Arviointiohjelmassa kuvataan, että kuivikkeena käytetään turvetta ja kutteria. Turve nähdään ilmastovaikutuksiltaan merkittävänä, mutta se on tunnistettu myös kriittiseksi kuivikemateriaaliksi broilereiden kasvatuksessa. Yhteysviranomaisen katsoo, että arvio kuivikemateriaalien ilmastovaikutuksista voidaan kuvata yleistasoisesti olemassa olevaan tietoon perustuen. Keskeisenä toimintaan kohdistuvana riskinä on huomioitava turpeen saatavuus tulevaisuudessa.

Lämmöntuotanto polttoaineeksi arviointiohjelmassa kuvataan kiinteä polttoaine ja lämpölaitoksen varapolttoaineeksi öljy. Arvioinnissa tulee avata mitä kiinteitä polttoaineita lämmöntuotannossa suunnitellaan käytettävän ja arvioida varapolttoaineen käyttötarve kulutuksineen. Vaikutukset hiilivarastoihin voidaan arvioida hiilikartta -työkalua hyödyntäen.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta arviointiselostuksessa tulee esittää hanketyypille ja alueelle tyypillisten sopeutumisen tarpeet ja riskit, joista tunnistetaan keskeiset sopeutumis- ja varautumistarpeet.

Hanketyypin ilmastovaikutukset syntyvät pääosin rehusta ja lannasta. Tarkasteltava hanke ei kuitenkaan itse suoraan käsittele näitä, joten hankkeen epäsuorat vaikutukset voidaan arvioida yleistasoisesti kuvauksina osana hankkeen elinkaari-vaikutuksia, joka niin ikään voidaan esittää yleistasoisesti asiantuntija-arvioina.

Muut ympäristövaikutukset

Vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Hankealue sijaitsee strategisella osayleiskaava-alueella. Hankkeella ei tässä vaiheessa arvioida olevan merkittävää vaikutusta yhdyskuntarakenteeseen tai maankäyttöön. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankealueen kaavatilanne on kuvattu riittävällä tavalla. Arviointiselostuksessa tulee tarkistaa ajantasainen maakuntakaavatilanne. Lisäksi on huomioitava hankkeen sijoittuminen maakuntakaavan maaseutualueelle, jolla tehtävää yksityiskohtaisempaa suunnittelua ohjataan myös yleismääräyksillä.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä luonnonvarojen hyödyntämiseen

Ohjelmassa on kuvattu lyhyesti suunnittelualueen maaperätiedot. Hankkeen vaikutuksia maa- ja kallioperään selvitetään kartoittamalla nykytilanne tehtyjen tutkimusten ja selvitysten perusteella. Alue on nykyisellään talousmetsää ja hankkeen toteutuminen vaatii mittavia rakennustoimenpiteitä. Yhteysviranomaisen katsoo, että myös hankkeen rakentamisen vaikutukset maa- ja kallioperälle tulee kuvata.

Arviointiselostuksessa tulee alueen rakentamisvaiheen osalta kuvata maanrakentamisen toimenpiteet ja siitä aiheutuvat ympäristövaikutukset tarkemmin. Rakentaminen voi vaatia pintamaiden poistoa ja alueen tasaamista esimerkiksi louhimalla kalliota, millä on suora vaikutus alueen maa- ja kallioperään. Myös louhittavan kallion määrä ja laatu tulee kuvata. Arviointiselostuksesta tulee selvittää millä alueilla maanmuokkausta tehdään ja onko alueelle tarpeen tuoda rakentamisen yhteydessä maa-aineksia muualta. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että louhittavat ja tarvittavat maa-ainekset ovat puuston poistuman kanssa sellaisia luonnonvaroja, jotka tulee huomioida arvioitaessa hankkeen vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Riskit ja onnettomuustilanteet

Arviointiohjelman mukaan selostuksessa arvioidaan eri hankevaihtoehtojen riskejä ja ympäristöonnettomuuksien mahdollisuuksia. Selostuksessa esitetään riskikohteet sekä mahdollisen onnettomuustilanteen ympäristöpäästöt ml. mahdollinen eläintautien leviämisen riski. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä arvioida poikkeustilanteita myös äärimmäisten sääilmiöiden ja mahdollisten sähkökatkojen varalta. Lisäksi tulee huomioida pelastusviranomaisen lausunnossa esiin tuodut asiat kemikaaliturvallisuuden, sammutusvesien talteenoton sekä pelastusreittien osalta.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot

Arviointiohjelmassa todetaan, että arviointiselostuksessa esitetään keinoja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi ja niiden hallitsemiseksi, mikäli hankkeella todetaan olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Tässä hankkeessa sellaisia ei todennäköisesti ilmene. Yhteysviranomaisen toteaa, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittamisen takia, arviointiselostuksessa on esitettävä haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot siten, että ne ovat yhdenmukaiset ympäristölupahakemuksessa esitettävien ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi suunniteltujen toimien kanssa. Lieventämiskeinot tulee esittää mahdollisimman konkreettisesti keskeisiksi todetut ympäristövaikutukset ja BAT-päätelmät huomioon ottaen. Niiden tulee kattaa ainakin toimintojen sijoitteluun, tekniikkaan, toimintatapoihin, ennaltaehkäisyyn sekä poikkeustilanteisiin varautumiseen liittyvät keinot.

4.4 Arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetyt osallistumisjärjestelyt ovat riittäviä ja täyttävät YVA-lain vaatimukset. YVA-menettelyn keskeisenä tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia, joten arviointimenettelyn aikana tehtävään tiedottamiseen ja asianosaisten palautteen antomahdollisuuksiin tulee jatkossakin panostaa riittävästi.

4.5 Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman laadintaan osallistuneiden koulutus, kokemus ja osaaminen. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointiohjelman laatimiseen.

4.6 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen liittyminen vesienhoitosuunnitelmiin. Arviointiselostuksessa tulee käsitellä laajemmin yhteys hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin sekä Euroopan unionin tai kansallisella tasolla vahvistettuihin ympäristönsuojelutavoitteisiin.

Arviointiohjelmassa on kuvattu asianmukaisesti hankkeen toteuttamisen edellyttämiä keskeisiä lupa- ja hyväksymismenettelyjä. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että energiantuotantoyksikön osalta sovellettavaksi saattaa tulla valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista (1065/2017, ns. PIPO-asetus).

Selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muissa laeissa edellytettyjen selvitysten kanssa

Hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja Lupa- ja valvontaviraston ratkaistavaksi kuuluvan ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisen lupahakemuksen selvitysten yhteensovittaminen on hankkeessa mahdollista. Ennen arviointiselostuksen ja ympäristölupahakemuksen kuulemista tulee järjestää YVA-lain 8 §:ssä mukainen ennakkoneuvottelu selvitysten yhteensovittamiseksi.

5 Arviointiohjelmalausunnon toimittaminen ja siitä tiedottaminen

Yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa sekä kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Arviointiohjelmalausunto on nähtävillä ymparisto.fi-palvelussa osoitteessa:
www.ymparisto.fi/Kanamaki-broilerikasvattamohanke-YVA.

6 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on 9 000 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määriteltävä hankkeen vaatiman työmäärän mukaisesti (Luokka II, enintään 11–17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy Lupa- ja valvontaviraston vuonna 2026 maksuista annetun asetuksen perusteella, kun asia on tullut vireille 2026.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

7 Sovelletut säännökset

- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §
- Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §
- Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
- Valtioneuvoston asetus (1177/2025) Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Katja Sippola ja ratkaissut ylitarkastaja Arja Koistinen.

Liitteet

Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus (vain hankkeesta vastaavalle)

Jakelu

AgriToukola Oy ja MäkiFarmi Oy
Vykos Oy
Tuuliruusu ympäristöpalvelut

Tiedoksi

Tahot, joilta on pyydetty lausunto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihte: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/48998/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/48998/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Sippola Katja 10.06.2026 14:25

Ratkaisija Koistinen Arja 10.06.2026 14:30